

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

עפ"ס 62913-02-25

לפני: כבוד הנשיא יצחק עמית

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית

ערעור על החלטתו של בית המשפט לענייני משפחה באשדוד
בתיק תלה"מ 34872-06-22 מיום 11.2.2025 שניתנה על ידי
כב' השופט רמי בזיה

בשם המערער: עו"ד לולה גבאי

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה באשדוד (כב' השופט ר' בדי'ה), מיום 11.2.2025, בתלה"מ 34872-06-22, שלא לפסול את עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. הצדדים הם בני זוג לשעבר, אשר מנהלים בשנים האחרונות מספר הליכים בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד שעניינם, בעיקרם של דברים, תביעות רכושיות הדדיות. ביום 13.1.2025 נתן המותב פסק דין חלקי באותן תביעות (להלן: פסק הדין החלקי) ובמסגרתו, בין היתר, דחה את טענת המערער שלפיה הצדדים כרתו עובר למועד נישואיהם הסכם ממון, שכן הסכם זה לא אומת כנדרש לפי הוראות חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973. עוד במסגרת פסק הדין החלקי נתן המותב הוראות נוספות שעניינן ביצוע איזון המשאבים בין הצדדים וחייב את המערער בהוצאות המשיבה בסך 80,000 ש"ח.

2. ביום 23.1.2025 הגיש המערער בקשה לפסילת המותב ובה טען, בין היתר, כי המותב "פרסם פסקי דין וכתבות בתקשורת הנוגעות לנושא התיק" באופן שמצביע על גיבוש עמדה מוקדמת בעניינם של הצדדים ועל אינטרס אישי של המותב בהליך (סעיף 1 לבקשת הפסלות). בנוסף, המערער טען כי המותב לא ציין בפסק הדין החלקי כי אחד מן העדים מטעם המערער שהופיעו לפניו במהלך דיוני ההוכחות שהתקיימו בהליכים נושא הערעור שלפניי (להלן: העד) הגיש נגדו תלונה לנציב תלונות הציבור על שופטים

(להלן: נציב תלונות הציבור); ולא ציין מה הייתה תגובתו לאותה תלונה. בהקשר זה אף נטען כי המותב גילה כלפי העד "יחס משפיל" ו"פקפק באמינותו של [העד – י"ע], ללא בסיס ראייתי מוצק, ובכך פגע במעמדו ובמהימנותו וזאת לכאורה כפעולת 'נקם'" (שם, בפסקה 3). נטען כי בו ביום שניתן פסק הדין החלקי, המותב נשא הרצאה מקצועית בנושא ביטול הסכמי ממון בכנס של לשכת עורכי הדין; וכי עיתוי ההרצאה, כמו גם תוכנה, מעידים על "ניסיון להשפיע על עמדות המקצועיות בתחום זה" ועל הבעת עמדה "ברורה בעד ביטול הסכמי ממון" (שם, בפסקאות 12-13; הטעות במקור – י"ע). עוד טען המערער כי התנהלות המותב, פסק הדין החלקי שניתן וכן החלטות שונות שניתן במהלך הדיון בהליכים מושא הערעור שלפניי – בין היתר, בעניין חיוב המערער בהוצאות ובעניין בקשת האחרון לקבלת קובץ השמע של אחד מדיוני ההוכחות – מקימים חשש ממשי למשוא פנים. לבסוף, המערער טען כי המותב הסתיר את קיומם של "קשרים אישיים" בינו ובין באת כוח המשיבה, וכן בין האחרונה לעורכת דין אחרת – שלטענת המערער נמנית ברשימת המניעויות של המותב (להלן: עורכת הדין) – באופן שלטענתו מקים פוטנציאל לניגוד עניינים ועולה כדי הפרת חובת גילוי (שם, סעיף 46).

3. ביום 11.2.2025 דחה המותב את הבקשה. בפתח הדברים, המותב ציין כי חלק מטענות המערער הועלו בשיהוי שמצדיק את דחייתן. לגופו של עניין, המותב הבהיר כי "בניגוד גמור לנטען בבקשה, מותב זה לא פרסם ו/או יזם פרסום של כתבות ופסקי דין, בין פסק הדין החלקי שניתן בתיק זה ובין פסקי דין אחרים 'בנושא התיק', ואין שחר לטענה לפיה מותב זה 'הוביל' 'מסע' לביטול הסכמי ממון' ודאג לפרסום פסקי דין וקבלת כותרות בתקשורת' לצורך 'קידום אינטרס אישי'" (בפסקה 36 להחלטת הפסלות). בהמשך, המותב הבהיר כי בניגוד לטענות המערער בנוגע למועד ההרצאה שנשא המותב – ההרצאה התקיימה ביום 16.1.2025 ולאחר שניתן פסק הדין החלקי בהליכים מושא הערעור שלפניי. עוד הובהר כי המותב לא יזם את השתתפותו באותה הרצאה, אלא "זומן מבעוד מועד למועד לעשות כן ע"י נציגי לשכת עורכי הדין, אשר העבירו", עוד בחודש אוגוסט 2024, את "פנייתם באמצעות לשכת נשיא בתי משפט השלום במחוז דרום כב' השופט עמית יריב, ובאישורו"; וכי "נושא ההרצאה [...] ומועדה נקבעו מראש ע"י לשכת עורכי הדין ולא ע"י מותב זה, ובכל מקרה אין כל קשר בין הרצאה זו ובין התיק שבכותרת ופסק הדין החלקי" (שם, בפסקה 37).

4. כמו כן, המותב דחה את טענות המערער שעניינן התלונה שהגיש העד לנציב תלונות הציבור. בהקשר זה צוין כי הגשת אותה תלונה, כמו גם תגובת המותב לגביה, אינם רלוונטיים לעניינם של הצדדים, ולכן לא היה מקום כי המותב יתייחס אליה במסגרת

פסק הדין החלקי. בנוסף, צוין כי חרף טענות המערער בנוגע ליחס המותב כלפי העד, יחסו "של בית המשפט לעד מטעם המבקש (כמו גם ליתר העדים והצדדים עצמם) היה ראוי מכבד ונאות, ואין כל יסוד לטענות לפיהן העד זכה ליחס משפיל מצד בית המשפט כביכול במהלך עדותו" (שם, בפסקה 38). לאחר מכן, המותב ציין כי המשיבה הכחישה את טענות המערער לקשר בין המותב ובאת כוחה, וקבע כי "טענה חמורה זו נטענה מן הפה ולחוץ מבלי שיש מאחוריה ולו שמץ של אמת. הנכון הוא שאין בין מותב זה ובין באת כח המשיבה כל 'קשרים אישיים' ו/או מקצועיים ו/או אחרים, ומטעם זה לא היה כל עניין שהיה צורך לגלותו" (שם, סעיף 40). באשר לטענות המערער בנוגע לעורכת הדין, המותב הבהיר כי האחרונה "לא ייצגה בשום שלב מי מהצדדים ואין לה כל נגיעה לתיק זה, ולא היה כל מקום לשרכב את שמה לבקשה שבפני" (שם). לבסוף, המותב דחה את טענות המערער שעניינן בקביעות המותב במסגרת פסק הדין החלקי וכן בעניין התנהלותו הדיונית והחלטותיו במהלך הדיון בהליכים, וקבע כי טענות אלו לא מקימות עילת פסלות.

5. מכאן הערעור שלפניי, במסגרתו חוזר המערער, בעיקרם של דברים, על טענותיו בבקשת הפסלות. לטענתו, לא נפל שיהוי בהגשת בקשת הפסלות שכן עילת הפסלות הנטענת נולדה רק ביום מתן פסק הדין החלקי. עוד נטען בהקשר זה, כי רק עם מתן פסק הדין החלקי נודע למערער כי דעתו של המותב נעולה ומשכך יש לבחון את טענותיו "באופן רטרואקטיבי וכן רטרוספקטיבית" (עמוד 2 לערעור). המערער סבור כי קביעות המותב בפסק הדין החלקי והחלטות דיוניות שנתן בנוגע לפסיקת הוצאות לחובת המערער ובנוגע לדחיית בקשות המערער בעניין קבצי השמע של דיוני ההוכחות – מקימות חשש ממשי למשוא פנים. בנוסף, המערער טוען כי "פעילותו החוץ-שיפוטית" של המותב – אשר כוללת, בין היתר, פרסומים שונים אשר המערער מייחס למותב וכן ההרצאה שנשא המותב בכנס לשכת עורכי הדין – מצביעה "על מעורבות אקטיבית בקידום עמדה מסוימת בנושא הנדון בתיק", ובאופן שמלמד כי המותב אינו ניטרלי (שם, בפסקה 13). בנוסף, נטען כי השתתפות המותב בהרצאה כאמור אינה עולה בקנה אחד עם כללי אתיקה לשופטים, התשס"ז-2007, וכי בנסיבות העניין, היה על המותב לגלות לצדדים כי העד הגיש נגדו תלונה לנציב תלונות הציבור. המערער סבור כי אי גילוי דבר הגשת התלונה או תוכן תגובת המותב אליה, הוא פגם מהותי בניהול ההליך שמקים עילת פסלות. יתר על כן, המערער חוזר על טענותיו להיכרות בין המותב ובין באת כוח המשיבה, ובין האחרונה ובין עורכת הדין; ומציין כי קשר זה נלמד, לטענתו, מכך שבאת כוח המשיבה ועורכת הדין השתתפו בעבר באותם אירועים מקצועיים.

6. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו הגעתי למסקנה כי דינו להידחות, אף בלא צורך בתשובה. כידוע, אמת המידה לפסילת שופט מלשבת בדין היא התקיימותן של נסיבות אשר מקימות חשש ממשי למשוא פנים (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; עפ"ס 34885-01-25 א.ל.ט. סער בע"מ נ' תמיר, פסקה 5 (27.2.2025); עפ"ס 28042-01-25 ש. כהן הנדסה בע"מ נ' עיריית אשדוד מחלקה משפטית, פסקה 3 (24.2.2025)). נסיבות המקרה דנן לא באות בגדר אותם מקרים אמורים. ראשית, הוראות תקנה 173(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 קובעות שעל בעל דין להגיש בקשה לפסילת שופט מיד לאחר שנודע לו על אודות עילת הפסלות ולפני כל טענה אחרת. עם זאת, וכפי שגם צוין בהחלטת הפסלות, חלק משמעותי מטענות המערער – ובכלל זה, טענותיו באשר ליחס המותב כלפי העד ובאשר לכך שהמותב לא גילה לצדדים כי העד הגיש נגדו תלונה לנציב תלונות הציבור – מכוונות כלפי התנהלות המותב בשלבים מוקדמים של ההליך מושא הערעור שלפניי, מבלי שניתן הסבר מספק לשיהוי שבהגשת בקשת הפסלות בנוגע לאותן טענות, ובאופן שדי בו כשלעצמו כדי לדחות את הערעור ביחס לטענות אלו (ע"א 1811/24 פלונית נ' המחלקה לשירותים חברתיים אריאל, פסקה 9 (6.3.2024); ע"א 518/24 בר נ' אריאל, פסקה 6 (31.1.2024)). אמנם, המערער טוען כי עילת הפסלות מושא הערעור התגבשה רק לאחר מתן פסק הדין החלקי, שכן לטענתו רק באותה עת נודע לו כי המותב "נעץ את החץ" ואז סימן את המטרה" (עמוד 2 לערעור). ואולם, בשים לב לכלל שלפיו טענת פסלות אינה בבחינת "נשק סודי" שאותו ניתן לשמור לעת מצוא, וכי אין מקום להמתין עם העלאתה עד לעיתוי דיוני נוח מבחינת המבקש, קיים קושי ניכר בהתנהלותו הדיונית של המערער, שהגיש את בקשת הפסלות רק לאחר שטענותיו בנוגע למחלוקת העיקרית בהליכים בין הצדדים נדחו במסגרת פסק הדין החלקי (ע"א 434/24 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (18.1.2024); ע"א 7910/23 עו"ד מיכה צמיר – מפרק שער הגבינות שיווק מזון בע"מ נ' קדרון ושות' רואי חשבון, פסקה 8 (4.1.2024)).

7. באשר לטענת המערער לקיומם של קשרים אישים בין המותב ובין באת כוח המשיבה; המותב הבהיר בהחלטת הפסלות כי בינו ובין באת כוח המשיבה לא מתקיים שום קשר, וכי עורכת הדין ששמה הוזכר בערעור "לא ייצגה בשום שלב מי מהצדדים ואין לה כל נגיעה לתיק זה, ולא היה כל מקום לשרבב את שמה" (בפסקה 40 להחלטת הפסלות). לכך יש להוסיף כי בתגובתה לבקשת הפסלות, המשיבה הכחישה את טענות המערער בעניין זה. משאלה הם פני הדברים, לא מצאתי שיש בטענות המערער כדי לסתור את קביעות המותב בעניין זה, וממילא הן לא מקימות חשש ממשי למשוא פנים (ראו והשוו: עפ"ס 12295-01-25 פלונית נ' פלוני, פסקה 7 (23.2.2025); ע"א 1516/21 ביטון

נ' תלתן 88 החזקות ופרוייקטים בע"מ, פסקה 7 (4.3.2021); ע"א 6579/19 פלונית נ' פלונית, פסקה 6 (21.11.2019)).

8. כמו כן, טענת המערער כי המותב התבטא בעבר בפורומים מקצועיים במטרה לקדם "עמדה מסוימת בנושא הנדון בתיק" (סעיף 13 לערעור), נטענה מבלי שפורטו אותן התבטאויות שיוחסו למותב וללא תימוכין מספיקים, באופן שיש בו כדי להצדיק את דחייתה. וממילא, עצם העובדה שהמותב נשא הרצאה מקצועית, ובמסגרתה התייחס לשאלה משפטית כללית שאין בה התייחסות ספציפית לעניינם של הצדדים בהליך דנן, אינה מעידה על חשש ממשי למשוא פנים (השוו: ע"א 5405/07 פלוני נ' פלוני, פסקה 5 (28.10.2007)). עוד מצאתי לנכון להדגיש כי בנתון להקפדה על הוראות הדין וכללי האתיקה, מתן הרצאה על ידי שופט או השתתפות שופט בפאנל בכנסים מקצועיים היא תופעה שיתרונותיה בצידה, באשר היא מחייבת את השופט להתעמק ולהתעדכן בשיח המשפט העכשווי, והיא "מזכה את הרבים" במובן זה שהשתתפים בכנס מתעדכנים בחומר המקצועי הרלוונטי ונחשפים לנקודות מבט מקצועיות לסוגיות שונות, כך שיש בכנסים מסוג זה משום סיעור מוחין והפריה הדדית של העוסקים במלאכת המשפט (ראו והשוו: ע"א 9311/06 סידון נ' רשות הטבע והגנים, פסקה 6 (3.6.2007)).

9. יתר הטענות בערעור, ובהן השגות המערער על הקביעות שבפסק הדין החלקי וגובה ההוצאות שנפסקו לחובתו, הן טענות "ערעוריות" שהמקום המתאים להעלותן הוא לא במסגרת הליכי פסלות שופט, וממילא אין בהן כדי להקים עילת פסלות (ע"א 668/24 פלוני נ' פלונית, פסקה 5 (4.2.2024); ע"א 3096/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (18.5.2021)).

הערעור נדחה אפוא. לטעמי, הערעור דנן משקף את הקלות הבלתי נסבלת של העלאת טענות פסלות בכלל, וכנגד שופטי בתי המשפט לענייני משפחה בפרט, תוך הפרחת טענות עובדתיות שאין בהן ממש. בנסיבות העניין ובשים לב לטיב הטענות שהועלו בערעור, המערער יישא בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 8,000 ש"ח.

ניתן היום, ט' אדר תשפ"ה (09 מרץ 2025).

יצחק עמית
נשיא